

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 8162
Tarih : 20.07.2020

32326

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Kemalbay

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ
İzmir Milletvekili

Covid-19 pandemisi tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de koşulları nedeniyle çalışmak zorunda olanları ve yoksulları çok daha fazla etkilemeye devam etmektedir.

11 Mart-10 Mayıs tarihleri arasında 'en az' 128 işçinin Covid-19 sebebiyle iş cinayetlerinde yaşamını yitirdiği İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi'nin "Covid-19 Salgını Döneminde İşçi Sağlığı ve Güvenliği 2 Raporu"nda yer alırken, ulusal ve uluslararası birçok yayında hastalanma ve ölüm sıklıklarının bu kesimde daha fazla görüldüğüne dair bir hayli raporlar bulunmaktadır.

Türkiye'de Corona virüs vaka sayısının artarak devam etmesine karşın iş yerlerinde tedbirler alınmaksızın sürdürülen üretim baskısı ve kötü çalışma koşullarında işçilerin çalışmaya devam ettiği, salgına dair işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmadığı, iş güvencesinden, iş güvenliğinden yoksun çalışmak zorunda kalan 20 milyonu aşkın işçi ve ailelerinin virüs salgınına ve salgının ekonomik ve sosyal sonuçlarına karşı korunmadığı görülmektedir.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından Aralık 2018’de yapılan 53 kilometrelik Demiryolu inşaatı ihalesinde en düşük teklif 380 milyon 615 bin TL olmasına rağmen, “fiyat dışı unsurlar” gerekçesiyle 489 milyon 637 bin TL karşılığında Diyarbakır-Mardin-Mazıdağı Demiryolu inşaatı ihalesi Cengiz Holding’e verilmiştir. Mardin’in Mazıdağı ilçesinde bulunan Cengiz Holding’e ait Eti Bakır Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Fabrikası’nın Diyarbakır-Mazıdağı demiryolu inşaatında çalışan işçilerden 40’ının Covid-19’a yakalandığı bilgisi basında yer almıştır. 15 Nisan’da Diyarbakır-Mardin-Mazıdağı Demiryolu inşaatında çalışan 118 işçi korona virüs (Kovid-19) salgınına karşı çalışma koşullarının düzeltilmesini talep etmeleri üzerine işten çıkarılmışlardır. Aynı işyerinde salgına rağmen çalıştırılmaya devam eden ve Covid-19 salgınına yakalanan işçi sayısının 80’i aştığı ve vakalara her gün yenisinin eklendiği bilgisi bölgede bulunan sendikalar ile yapılan görüşmelerle de teyit edilmiştir. Ayrıca; vaka sayısının artış gösterdiği demiryolu inşaatı şantiyesindeki işçilerin karantina gerekçesi ile evlerine gitmelerine izin verilmediği, şantiyede işin durdurulmaması için vakaların az gösterilmeye çalışıldığı, işi bırakmak için yöneticiler ile görüşmelerine rağmen bir sonuç alamadıkları ve işten ayrıldıkları taktirde işsiz kalacaklarından dolayı işi bırakmadıklarını dile getirmişlerdir. İşçiler tarafından işverenlerce daha fazla kar elde etmek amacıyla iş güvenliği önlemlerinin alınmadığı, işsizliğin koz olarak kullanıldığı, emekçilerin ve ailelerinin işsizliğe karşı salgın nedeni ile ölüm ve işsizlik kaygısı ve korkusu yaşadıkları ifade edilmektedir. İşçiler iş yasası, 6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’ndan kaynaklı hakları ve en temel insan hakları ihlal edilerek çalışmak zorunda bırakılmaktadırlar.

Sosyal devlet Anayasa’nın 5. Maddesinde de ifade edildiği üzere “kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak” taahhüdü altındadır. Bu kapsamda sağlık hakkı; kişilerin yaşam hakkıyla sıkı sıkıya ilintili olduğundan sağlık hakkına bu çerçevede yaklaşmak ve buna uygun çözümler üretmek de devletin görev ve sorumluluğunun bir gereğidir.

Bu bağlamda;

- 1- Cengiz Holding'e ait Mardin Mazıdağı ilçesinde bulunan Eti Bakır Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Fabrikası'nın Diyarbakır-Mardin-Mazıdağı Demiryolu inşaatında çalışan işçilere Covid-19 testi yapılmış mıdır? Yapıldı ise kaç işçiye Covid-19 pozitif tanısı konmuştur?
- 2- Cengiz Holdin'e ait Mardin Mazıdağı ilçesinde bulunan Eti Bakır Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Fabrikası'nın Diyarbakır-Mardin-Mazıdağı Demiryolu inşaatında çalışan kaç işçi Covid-19 tanısı ile hastanelerde tedavi altına alınmıştır, kaç işçi entübe edilmiştir?
- 3- Cengiz Holding'e ait Mardin Mazıdağı ilçesinde bulunan Eti Bakır Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Fabrikası'nın Diyarbakır-Mardin-Mazıdağı Demiryolu inşaatında çalışan işçilerden Mardin Artuklu Üniversitesi öğrencilerinin kaldığı Kredi ve Yurtlar Kurumu'na (KYK) bağlı Kasımiye Erkek Öğrenci Yurdu'nda gözlem altında tutulan işçi var mıdır? Var ise kaç kişidir?
- 4- Cengiz Holdin'e ait Mardin Mazıdağı ilçesinde bulunan Eti Bakır Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Fabrikası'nın Diyarbakır-Mardin-Mazıdağı Demiryolu inşaatında çalışan kaç işçi Covid-19 tanısı ile evlerine gönderilmiştir?
- 5- Vaka sayısının artış gösterdiği demiryolu inşaatı şantiyesindeki işçilerin karantina gerekçesi ile evlerine gitmelerine izin verilmediği iddiaları araştırılmış mıdır? Araştırıldı ise Cengiz Holding İnşaatı'na yönelik herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 6- Cengiz Holdin'e ait Mardin Mazıdağı ilçesinde bulunan Eti Bakır Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Fabrikası'nın Diyarbakır-Mardin-Mazıdağı Demiryolu inşaatının avukatı aracılığı ile Mardin Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanlığı, Mardin Valiliği ve Mazıdağı Kaymakamlığınca düzenli bir şekilde denetlendiği ifadeleri doğrultusunda yapılan denetlemelerin sonucunda tutulan rapor sonucu bilginiz dahilinde midir? Değilse Bakanlığınızca artan vakalara ilişkin olarak ilgili kurumlardan denetim raporları talep edilmiş midir?
- 7- Vaka sayısının artış gösterdiği Cengiz Holding'e ait Mardin Mazıdağı ilçesinde bulunan Eti Bakır Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Fabrikası'nın Diyarbakır-Mardin-Mazıdağı Demiryolu inşaatı şantiyesinde işin durdurulmaması için vakaların az gösterilmeye çalışıldığı iddiaları araştırılmış mıdır?

- 8- Cengiz Holding'e ait Mardin Mazıdağı ilçesinde bulunan Eti Bakır Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Fabrikası'nın Diyarbakır-Mardin-Mazıdağı Demiryolu inşaatı şantiyesinde 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası uyarınca yasal bir hak olan hastalığın görüldüğü işyerlerinde çalışmaktan kaçınma hakkını kullanmak isteyen işçilerin işverenle görüşmelerine rağmen bir sonuç almamaları ve halen çalıştırıldıklarına dair iddialar araştırılmış mıdır? Araştırıldı ise ve doğru ise ne gibi bir yaptırım uygulanmıştır?
- 9- Cengiz Holding işçileri 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun'unun 13'üncü maddesine göre çalışanlar "ciddi ve yakın" tehlikelerle karşı karşıya kaldığında gerekli tedbirlerin alınmasını talep edebilir ve talebin haklı bulunması halinde tedbirler alınana kadar çalışmaktan kaçınabilirler. Ancak işçilerin beyanına göre 6331 13.maddeyi kullanmak istediklerinde işten atılmakla tehdit edilmişlerdir. Cengiz Holding'e bu yasadışı uygulaması sebebiyle bir yaptırımınız olmuş mudur?
- 10- 11 Mart 2020 tarihinden bugüne kadar kaç işçi 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun'unun 13. Maddesinden doğan haklarını kullanmak için başvurmuştur? Bu başvurulardan talebi kabul edilen işçi sayısı kaçtır?
- 11- Yeni Corona virüs salgınında kaç işçi Covid-19 sebebiyle yaşamını yitirmiştir? Yaşamını yitiren ve tedavisi yapılan işçilerin iş cinayeti ve meslek hastalığı olarak SGK kayıtlarına geçmemesinin sebebi nedir?
- 12- Sosyal Güvenlik Kurumu Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 07.05.2020 tarihinde 2020/12 sayılı Genelge bilginiz dahilinde midir? İş kanununa ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na aykırı söz konusu genelge iptal edilecek midir?
- 13- "Normalleşen" çalışma yaşamının işçiler için çok daha yıkıcı ve öldürücü olacağı, çeşitli işyerlerinde yüzün üzerinde işçinin yaşamını yitirdiği, yüzlerce Corona Virüse yakalanmış işçinin olduğu yapılan açıklamalar dikkate alındığında Covid-19 Pandemisine karşı işyerlerinde çalışma koşullarının ve sosyal güvenlik sistemlerinin iyileştirilmesine yönelik olarak Bakanlığınızca ne tür tedbirler alınmıştır?
- 14- Göreve geldiğiniz andan itibaren kanuni süresi içinde ve/veya daha sonrasında Bakanlığınıza vermiş olduğumuz soru önergelerimize cevap verilmemesinin nedeni nedir?